

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 22 april 2010

MEDITATIE

De laatste vijand

In de gemeente van Korinthe waren mensen, die meenden dat de opstanding reeds geschied was, namelijk op geestelijke wijze, in de wedergeboorte, of de geestelijke vernieuwing. Zij wilden van een lichamelijke opstanding niet weten.

Tegen deze dwaling nu verdedigt de apostel de waarheid van het Woord Gods. Daarom zegt hij: Als het waar is wat "sommigen zeggen, dat er geen opstanding der doden is, zo is ook Christus niet opgestaan, en zij zijn ook verloren die in Christus ontslapen zijn, en zo is ons geloof tevergeefs". En inderdaad, als dát waar was, dan zou, al had dan de hel het verloren, toch de dood het gewonnen hebben. "Maar", zo zegt hij: "Christus is opgewekt, en is de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn". Elders zegt hij, dat "door de zonde de dood in de wereld gekomen is, dewelke is doorgegaan tot alle mensen". God had de mens niet geschapen om te sterven, maar om te leven. Maar nu de mens van God is gevallen, is hij een vijand van onze

De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.

1 Korinthe 15:26

persoon, van ons gezin, van het gehele menselijk geslacht. De dood loert op ons leven reeds van onze kinderjaren af. Gods Woord zegt dat "het leven maar een damp is en de dood ieder uur wenkt". Ja, er is "maar één schrede tussen ons en de dood". De dood werpt een brede schaduw op onze levensweg, in zieke dagen, maar ook in gezonde dagen. Zelfs de gezondste en sterkste mens vreest voor de majesteit van de dood, voor die koning der verschrikking. Wij dragen allen de kiem des doods in ons. "Wat mens leeft er, die de slaap des doods niet eens zal slapen? Wie redt zijn ziel van 't graf?" De dood is een vijand van jonge mensen, wier jonge leven hij soms geheel ongedacht en onverwacht afsnijdt, midden in hun verwachtingen en toekomstdromen. Maar ook in onze grijze dagen is hij

onze vijand, voor wie de vreze des doods ons kan aangrijpen. Hij is een vijand van rijken, maar evenzeer van armen. Hij is ook een vijand van Gods kinderen. De dichter horen we zingen:

*Duizend zorgen, duizend doden
Kwellen mijn angstvallig hart,
Voer mij uit mijn angst en noden.*

Ook wij weten van de smarten des doods en de angsten der hel, die hun alle troost doen missen, wanneer de satan benauwt en de zonde als een last hen drukt. Zo is de dood een vijand en dat blijft hij tot het laatste der dagen toe. En toch... Eén is er geweest, Die de dood verslonden heeft tot eeuwige overwinning. Eén is er geweest, Die de dood gedood heeft en de prikkel des doods voor Zijn volk heeft weggenomen. In de dag van Zijn opstanding heeft Christus als de opgestane Levensvorst getriumfeerd over dood, hel en graf. Voor Zijn volk is sterven dan geen sterven meer, maar een erven en een doorgang tot het eeuwige leven. Dat is de troost die Hij de Zijnen heeft nagelaten: "Ik leef, en gij zult leven". Hij is het Hoofd van Zijn duurverworven bruidsgemeente en Zijn opstanding is een zeker onderpand van hun zalige opstanding. Met hun sterven mogen Zijn kinderen alle moeite en alle verdriet, alle strijd en het lichaam der zonde en des doods afleggen en ingaan in die heerlijkheid, die Hij bereid heeft in het Huis des Vaders. Dan worden naar het woord van de apostel "Hun lichamen gezaaid in de groeve, in de akker der doden in verderfelijkeid; straks wordt het opgewekt in onverderfelijkeid; het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid". Straks in die dag der dagen zal die opgestane en verheerlijkte Immanuel Zijn laatste en heerlijke werk doen. Dan moet het graf zijn doden weergeven. Dan moet de dood haar doden weergeven. Dan zal de dood verslonden worden tot overwinning. Maar dan wordt óók de satan geworpen in de poel van het eeuwige vuur, in de plaats van de eeuwige dood. Dan zal de Heere ook de tranen

Inhoud

88e jaargang

Nr. 30

- 1 Meditatie: De laatste vijand
- 2 De droefheid naar God (2)
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (16)
- 4 Uit het leven van: ds. J.W. Kersten (4)
- 5 In goede orde (10)
- 6 Oud goud: James Durham
- 8 Boekennieuws
- 11 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

van de ogen van Zijn kinderen afwisen. Dan zal de dood niet meer zijn. Dan zal er geen rouw meer zijn, noch gekrijt. Dan zal eeuwige blijdschap op hun hoofden wezen. Dan zal ook de vreze des doods weg zijn, en de gevolgen van de dood, want dan zal de zonde teniet gedaan zijn. Daar zal zijn *leven, leven, eeuwig leven*. Verzadiging van vreugde zal de rechterhand des Heeren eeuwig geven. Lezers, zal dit ook voor u zijn de opstanding tot het eeuwig leven? Alle vlees zal opstaan, maar er is ook een opstanding tot een eeuwig verderf. Die opstanding zal zijn voor degenen die buiten Christus zijn, die hier geweigerd hebben hun knie te buigen

voor Koning Jezus. Dan bidden wij u nog van Christuswege toe: "Laat u toch met God verzoenen". Nóg roept de Heere: "Zo waarachtig als Ik leef, dat de goddeloze zich bekere en leve!" Ook voor Gods kinderen is de dood nog zo dikwijls de koning der verschrikking, met recht de laatste vijand. Maar hun zaligheid ligt vast in Hem, Die de dood verslonden heeft tot eeuwige overwinning. Straks, aan het einde van hun loopbaan, zal Hij hen opnemen in eeuwige heerlijkheid en doen beërven de kroon des levens. Zo dan vertroost elkander met deze woorden.

Apeldoorn,

ds. J.M. Kleppe

wordt de levensvraag hoe ik God tot mijn deel krijg. Deze droefheid drijft uit tot God. Het gaat hier niet om iets van God, om de hemel, om de zaligheid, maar om God Zelf. Psalm 42 kan ons duidelijk maken hoe het leeft in het hart van de naar God bedroefden: 'Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?' Het bedroefde hart mist de Heere en het kan Hem niet meer missen, het hunkert naar Zijn vriendelijk Aangezicht.

Droefheid en liefde

In deze droefheid is ook een hartelijk leedwezen over de zonde. Geen angst en benauwdheid, maar leedwezen. Daar ligt de liefde in. Dat is wel een kernpunt als het gaat over de droefheid naar God. Droefheid hangt samen met liefde.

Men komt wel eens op een begrafenis, waar geen droefheid is. Hoe komt dat? Wel, men heeft de overledene niet liefgehad. Want als men de overledene heeft liefgehad, dan is men diep bedroefd over zijn of haar heengaan. Droefheid, rouw, het hangt samen met liefde. Zo is het hier ook. In de wedergeboorte wordt de liefde Gods in het hart uitgestort.

Voor die tijd zag u nooit dat de Heere het zo waardig is gediend te worden, maar dan krijgt u er oog voor dat Hij het zo waardig is gediend en gevreesd te worden. Voor die tijd had u nooit oog voor Gods goedheid, maar dan

2

De droefheid naar God

De droefheid naar God, wat is dat voor droefheid? In iedere droefheid is een gemis. Een man mist zijn vrouw, een zieke mist gezondheid. Zo is het ook hier. In de droefheid naar God wordt doorleefd dat men God kwijt is, daarin is een Godsgemis. Het gaat in deze droefheid om God, om Zijn gunst, Zijn gemeenschap. Geef zo'n naar God bedroefde gezondheid als hij op het ziekebed ligt, geef hem voor-

spoed, heel de wereld, ja de hemel, maar zijn tranen zullen er niet door gedroogd worden, hij zal er niet door getroost worden. Want het gaat in deze droefheid niet om voorspoed, om de wereld, zelfs niet om de hemel, het gaat om God.

Een dorsten naar de Heere

In deze droefheid ben ik God kwijt, sta ik zonder God op de wereld; het

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblisserdam tel. 078-6912899, fax 078-6919536 e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen** 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av, N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

FUNDAMENT
FONTEIN

GAVE

GETUIGE
GOD (STERKE)

gaan uw ogen ervoor open dat de Heere zo groot van goedertierenheid is en dat Hij u nog nooit kwaad heeft gedaan. Dan komt er in uw hart een betrekking op God, het allerhoogst en eeuwig Goed.

Het is de Heere die Zijn liefde heeft uitgestort in het hart van zo'n naar God bedroefde. En die liefde lijdt pijn vanwege de zonde. De liefde beweent dat ik zoveel kwaad bedreven heb tegenover zoveel goed. Dat maakt de zonde zo bitter. Dat is nu met recht liefdesverdriet, daarom doet het zo'n pijn, daarom schrijnt het zo van binnen. Dan zijn het niet alleen maar uiterlijke tranen (dat kunnen ook tranen van eigenliefde en zelfmedelijken zijn, want er worden zoveel tranen geschreid die nooit in Gods fles vallen), maar veel meer zieletranen. Hier doet het zo'n pijn van binnen dat ik tegen God gezondigd heb.

Hoe die droefheid ontstaat

Prof. G. Wisse vraagt in zijn boekje "De droefheid naar God" hoe die droefheid naar God ontstaat. Hij geeft dan als antwoord: 'Wel, eerst dan, maar dan ook gewis, als de liefde Gods in onze harten wordt uitgestort. Als God Zich zo kennelijk en krachtig aan ons en in ons laat gelden, dat wij tot de ontroerende gewaarwording komen, die God is de waarachtige God, ook de heilige, ook de beminzenswaardige God; en de ziel daartegenover nu ontwaart dat zij van die

Deze droefheid naar God is ook een droefheid, die ons diep verootmoedigt. Hier wordt God zo groot en ik zo klein.

God verre is, ja Hem mist. Zij voelt zich dan ledig "van God"; en ziet tevens, doordien God Zich laat gelden aan haar in wederbarende werkingen, dat zij Hem niet missen kan, en niet missen wil; dit baart een ontroerende smart ... welke in het woord droefheid haar beste vertolking vindt'.

Calvijn zegt het zo treffend in zijn commentaar bij 2 Korinthe 7:10: 'Droefheid naar God is, die op God ziet, als de mensen dat alleen voor ellendigheid achten, van Gods genade uitgevallen te zijn: als zij door vreze zijns oordeels verslagen zijnde, hun zonden bewenen'. Calvijn zegt hier dus dat die droefheid op God ziet, dat wil zeggen op God gericht is.

'Indien gij de Gave Gods kendet...'

Johannes 4:10m

Het woord "gave" betekent *geschenk*. Het is iets dat vrijwillig wordt gegeven. Er is geen enkele verplichting. In die zin wordt er gesproken in het Oude Testament over een gave die een mens brengt in de tempel. Er is onderscheid tussen een gave en het offer. Het offer was een verplichting. Dit moest worden gebracht volgens het voorschrift des Heeren. Een gave was niet verplicht, maar werd uit liefde gegeven.

Christus is tegelijk offer en gave. Hij had Zich verplicht om het offer te brengen. Daarmee wilde Hij Gods deugden verheerlijken. In die weg konden zondaren worden zalig gemaakt. Dit kon niet zonder het offer. Maar het is een wonder dat Christus Zichzelf gegeven heeft om Offerlam te zijn. Dit was vrijwillige liefde van Hem.

In Johannes 4 spreekt de Heere Jezus tegen de Samaritaanse vrouw. Hij noemt Zichzelf de *Gave Gods*. De nadruk valt hier niet zozeer op de liefde van Christus, maar op de liefde van de Vader. Het geschenk van de Vader is Zijn Zoon. De kanttekening bij deze tekst verwijst naar Romeinen 8: 32: *Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?* Christus spreekt tegen de Samaritaanse vrouw over het welbehagen des Vaders. Het eeuwige Geschenk kende de vrouw niet. Maar de Heere Jezus Zelf wilde haar daarin onderwijzen. Hij is Zelf de Gave Gods!

De Vader heeft zijn Zoon uit vrijwillige liefde gegeven. Opdat verzoening met Hem mogelijk zou zijn. Wat een wonder als we zo op Christus mogen zien. In Zijn naam *Gave* wordt het fundament van de zaligheid aangegeven. Maar ook de rijkdom die er in dit Geschenk te vinden is. Paulus schrijft in de Kolossenzenbrief: *In Dewelken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn*. In de Gave Gods is wijsheid en kennis. In Christus is de wijsheid om de dingen die des Geestes Gods zijn te verstaan. In Hem is ook de kennis om de diepte te verstaan dat Hij van de Vader gegeven is. Dan ligt in deze Gave alles wat een verloren zondaar nodig heeft. De Heere Jezus spreekt hiervan als Hij zegt: *Indien gij de Gave Gods kendet...* Deze woorden klonken bij Sichem. We kunnen deze stad wel de plaats van het geschenk noemen. De Heere beloofde daar immers aan Abram het land Kanaän te zullen geven. De Heere heeft het waargemaakt. Ook nu kan de Gave Gods geschonken worden aan Samaritaanse buitenstaanders.

Lisse, ds. C. Neele

Naar God bedroefden zijn volgens de woorden van Calvijn verslagen door de vrees voor Gods oordeel en in die verslagenheid bewenen zij hun zonden. Het zijn om het met de woorden uit het boek Jesaja te zeggen, de armen en verslagenen van geest, die beven voor Gods Woord (Jes. 66:2). Wat is voor hen de grootste ellende? Calvijn zegt dat zij van Gods genade uitgevallen zijn. Dat wil zeggen God te missen en het licht van Zijn genadig Aangezicht. In het hart van zulke bedroefden gaat de vraag leven van onze Catechismus: 'Is er enig middel, waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?' (Vraag 12). En dan gaat het allereerst om het laatste, om wederom tot genade te komen, om hersteld te worden in Gods gunst en gemeenschap. Zo is het in de droefheid naar God om God te doen. Ook tussen de regels van Calvijn door proeft u het verlangen van de liefde.

Verootmoediging

Deze droefheid naar God is ook een droefheid, die ons diep verootmoedigt. Hier wordt God zo groot en ik zo klein. Hier wordt de Heere zo groot, zo beminlijk, zo dienens- en vrenzenswaardig. Hier wordt ik zo klein, omdat ik tegen die dienens- en vrenzenswaardige God gezondigd heb. Al waren hier onze ogen fonteinen van

tranen, dan zouden we nog niet genoeg onze zonden kunnen bewenen. We horen David hier zeggen: 'Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd' (Psalm 51:6).

In deze droefheid leren we onszelf zien als rampzalig en ellendig, buiten God en Zijn gemeenschap, als voorwerpen van Zijn toorn. Al dieper wordt ons door Woord en Geest onze zonde ontdekt. De Heere ontdekt ons aan onze zondige daden, waarmee wij overtreden hebben in werken, in woorden en in gedachten. De Heere ontdekt ons aan die vuile wortel diep van binnen in ons hart, waaruit de modder van de zonde opborrelt. De Heere ontdekt ons aan de oorsprong van de zonde in het Paradijs, zodat we gaan doorleven goed uit de handen Gods te zijn voortgekomen, maar moed- en vrijwillig de Heere verlaten te hebben. Dan blijft er in deze droefheid naar God aan onze kant niets dan zonde en schuld over. Dan vinden we geen reden meer om onze zonden te verkleinen of te verbloemen, want zelfs onze beste werken worden hier zonde voor God. Zo leren we ons dan kennen als mensen, die naar recht de dood verdiend hebben. Zo komt het tot het hartelijk belijden van de zonde voor God.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J. J. van Ekeveld

voor alles wat tot het welzijn van Sion dienen kon, gaf hij zich geheel. Nooit was hem hierbij iets teveel. (...) In de korte tijd van slechts 10 jaren waarin hij in de volle bediening van Woord en sacrament stond, is hem echter ook het kruis niet bespaard gebleven. Zeer veel tegenheden heeft hij, hoewel hij nooit hierover klaagde, moeten doormaken, waarbij de laster hem ook niet onthouden werd. Opmerkelijk was het hierbij wel, dat hij dan menigmaal temidden van zijn dienstwerk door de Heere wonderlijk

De kerk had de volle liefde van zijn hart en voor alles wat tot het welzijn van Sion dienen kon, gaf hij zich geheel.

werd gesterkt en bemoedigd. (...) In hem is wel wonderlijk het woord bewaarheid, waarbij een oude ouderling van een onzer gemeenten bepaald werd, toen hij kandidaat en beroepbaar werd, namelijk: 'Gij hebt ulieden voor een korten tijd in zijn licht willen verheugen.' (Joh. 5:35). Nu is hij hier al niet meer, daar de Heere hem als het ware zeide: Het is genoeg. Van harte mogen wij geloven, dat ook voor hem het woord vervuld is: 'Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld.' Nu reeds mag hij verlost zijn van alle kruis, zonde en van zichzelf, om zijn Heere en Zaligmaker alle eer, lof, aanbidding en dankzegging toe te brengen in alle eeuwigheid.'

Op 13 april vindt de begrafenis plaats. Vooraf wordt er in de Pniëlkerk een rouwdienst gehouden. Ds. K. de Gier spreekt daarbij over Johannes 11:11b: 'Lázarus onze vriend slaapt; maar Ik ga heen om hem uit den slaap op te wekken'. Ook hij memoreert de strijd, die de overledene heeft gekend. 'Begiftigd bij zijn geboorte met grote muzikale gaven, kwam er strijd in zijn ziel tussen de aardse en de hemelse muziek, die hij mocht beluisteren in de predikaties van zijn vader. Hij heeft het mij zelf eens gezegd, dat het vooral de catechismuspredikaties van zijn vader waren, die zijn hart in beslag namen en waardoor begeerte in zijn ziel ontstond tot het ambt van predikant. En toch, toen hij eindexamen gedaan had, durfde hij niet. Hij wist het voor zichzelf niet zeker of hij van God geropen was. Dat heeft hem strijd en tranen gekost.'

UIT HET LEVEN VAN

4

Ds. J.W. Kersten

Groot is de verslagenheid op 8 april 1960, als bekend wordt dat ds. Kersten die morgen plotseling is overleden. In De Saambinder van 14 april geeft ds. L. Rijksen uiting aan zijn gevoelens. 'Welk een diepe ontroering bracht jl. vrijdagmorgen het ontstellende bericht, dat onze zeer geliefde broeder, ds. J.W. Kersten, in de vroege morgen door een harttrombose aangegrepen, om ongeveer half acht reeds overleden was.

Hoe geheel onverwacht werd hij van zijn vrouw en kinderen, zijn gemeente en ons weggenomen, temeer daar hij zich in een goede gezondheid mocht verheugen. De eerste dagen

der week had hij als voorheen zijn lessen gegeven aan de Theologische School. Donderdag, op de classis Amsterdam, nog actief aan de beraadslagingen deelgenomen en des nachts zich als gewoon ter ruste begeven, zonder iets te bemerken, om in de vroege morgen van de volgende dag, terwijl hij toch nog maar 44 jaar oud was, door de Heere reeds van zijn post te worden afgelost'. In hetzelfde "In memoriam" belicht ds. Rijksen ook enkele facetten van zijn leven. 'Een moeitevol, doch zeer arbeidzaam leven is hiermede, terwijl het nauwelijks op de middaghoogte was, eensklaps beëindigd. De kerk had de volle liefde van zijn hart en

Op de begraafplaats "Oud Eik en Duinen" voert als eerste ds. L. Rijkssen het woord, namens alle deputaatschappen en de docenten en studenten van de Theologische School. 'Laat ons hem nastaren! Hij is verlost van alle moeite, alle kruis en alle smart. Hij mag nu zijn, naar wij vastelijk geloven, in de eeuwige heerlijkheid!'

Ds. P. Honkoop, die als oudste predikant van de gemeenten hierna het woord krijgt, roept enkele persoonlijke ontmoetingen in herinnering. 'Menigmaal, wanneer wij samen de classis Kampen dienden, mochten wij in onze ontmoetingen de Heere ervaren. Ik zie nog de dikke tranen hem van de wangen rollen, wanneer gesproken werd over de Goddelijke daden. Maar onze vriend, ons Jantje - zo noemden wij hem- hij is niet meer! Hij is zijn vader gevolgd; hij is zijn moeder nagegaan. Want voor ons lijdt het geen twijfel, dat zij alle drie juichen, ja juichen van en tot de glorie van Gods Naam.'

Ook ds. C. Hegeman blikt op het verleden terug. 'Ik zal nooit vergeten dat ik in de studententijd eens een nacht met hem gesproken heb over deze woorden: 'De zangtijd genaakt'. En als hij mij dan later in Amerika eens een brief schreef, of als ik later hem eens ontmoette en als hij daar dan van getuigde, dan voelde ik weer iets van die tere banden; die banden van de genade Gods'.

Nadat ouderling P.C. Hus de aanwezigen op indringende wijze de vraag heeft voorgelegd wat ze met de woorden van de overledene hebben gedaan, spreekt ds. J. van Haaren namens de familie enkele woorden van dank. Op verzoek van de weduwe wordt de plechtigheid besloten met het zingen van Psalm 68:2:

*Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen.*

Enkele weken na het overlijden van ds. Kersten wordt er in Scheveningen een commissie gevormd om gelden in te zamelen voor het plaatsen van een grafsteen. Op 31 augustus 1960 wordt deze grafsteen door ds. De Gier overgedragen aan de kerkenraad.

Dat ds. Kersten -door menigeen "de jonge Kersten" genoemd- ook vele jaren later nog in de herinnering voortleeft, blijkt wel in 1992 als ds. J.B. Zippro zich aan de gemeente van Scheveningen heeft verbonden. Nadat hij samen met ouderling M. Pronk een bezoek aan de begraafplaats "Oud Eik en Duinen" heeft

gebracht en daarbij onder meer de graven van ds. A. Elshout en dr. A. Kuiper heeft bezocht, schrijft hij in de kerkbode van 23 oktober: 'Ook hebben we nog even gestaan voor het graf van de onvergetelijke ds. J.W. Kersten. Ook hij juicht voor de troon van God. Voor ons al weer 32 jaar geleden dat hij stierf, of beter gezegd: dat hij (als een Lázarus) ontsliep. De Heere

Jezus zal hem opwekken in de grote dag van Zijn toekomst. Broeder Pronk heeft het alles van zeer nabij meegeemaakt. Het ontroert me altijd weer, juist vanwege het feit dat zijn preken voor mij persoonlijk zoveel hebben betekend en nog betekenen.'

(slot)

Krabbendijke,

J.P. Sinke

IN GOEDE ORDE

10

Kerkelijk advies

Het kan verstandig zijn in bepaalde omstandigheden advies te vragen. Bij een belangrijke zaak; als er een moeilijke beslissing genomen moet worden. Een goed advies is veel waard.

Moet een advies altijd opgevolgd worden? Maakt een advies de verantwoordelijkheid van degenen die beslissen anders? Heft het de verantwoordelijkheid misschien zelfs (ten dele) op?

In het kerkelijke leven worden meer dan eens adviezen gevraagd en adviezen gegeven. De aard en het gewicht van adviezen kunnen nogal verschillende zijn. We willen in dit artikel daar wat verder over nadenken.

Zwaarwegend advies

Een belangrijk moment waarop er in het kerkelijk leven advies gegeven wordt, is als er een kandidaat classicaal examen aflegt. Nadat dit examen is afgelegd, geven de deputaten die naar artikel 49 van de DKO namens de PS aanwezig zijn, hun advies.

Wanneer dit advies niet positief is, kan de bevestiging op voorhand niet doorgaan. Zelfs niet al oordeelt de classis unaniem wel gunstig over het classicaal examen. Het advies van de deputaten is zo zwaarwegend dat het een opschortende werking heeft. Deputaten adviseren niet positief en leggen daarmee de zaak voor aan de PS. De beslissing moet dus genomen worden door de betreffende PS vergadering. Als deze beslissing positief is, dan kan als nog tot bevestiging worden overgegaan. Hier is een advies dus beslist niet iets dat vrijblijvend is. Dit zwaarwegend adviesrecht hebben de deputaten art. 49 trouwens op meerdere punten.

Van eenzelfde soort zwaarwegend advies is sprake wanneer de classis om advies gevraagd wordt bij de toepassing van de tweede trap van de censuur. Eer de kerkenraad tot deze stap van censuur mag overgaan, moet de kerkenraad eerst advies van de classis vragen. Wanneer de classis met de kerkenraad van oordeel is dat dit lid vanwege deze zaak onder de tweede trap van de kerkelijke tucht geplaatst kan worden, dan kan de kerkenraad dit doen. Niet de classis plaatst onder de tweede trap; het is ook niet zo dat de kerkenraad het moet doen omdat de classis zich zodanig heeft uitgesproken. Het blijft ten allen tijde een beslissing en een verantwoordelijkheid van de kerkenraad. Maar eer deze beslissing genomen mag worden, moet het oordeel van de classis gevraagd worden. Als de classis echter oordeelt deze stap niet toe te passen, dan mag de kerkenraad het ook niet doen. Ook hier is dus het advies van de classis niet vrijblijvend, maar in bepaald opzicht beslissend.

Advies in algemene zin

Veelal heeft een advies echter een ander gewicht dan in deze voorbeelden. Gewoonlijk is een advies een raad die gegeven wordt. Men kan die raad opvolgen, men kan dat advies ook naast zich neer leggen. Men kan er overwegingen uit meenemen en het advies ten dele volgen en ten dele niet gebruiken.

Zo is in het gewone menselijke verkeer het gewicht van een advies. Wil iemand een huis kopen en vraagt hij een bekende om advies dan is hij vrij met dat advies te doen wat hij wil. Hij kan ook nooit de verantwoordelijk-

heid voor het al of niet kopen van dit huis bij deze adviseur neerleggen. Op kerkelijk terrein worden zo ook wel eens adviezen gevraagd en gegeven. Stel een ambtsdrager geeft aan een jongeman het advies een bepaalde baan in Duitsland niet aan te nemen omdat hij dan daar zou moeten gaan wonen. Hij overweegt: hoe moet het dan met de schoolkeuze en met de kerkgang op zondag? De betreffende jongeman heeft in geweten met zo'n advies zorgvuldig om te gaan, maar deze raad neemt nooit de verantwoordelijkheid van de betrokkene weg. Hij moet zelf beslissen. Wel zal de ernstige en waarschuwendende raad tot bezinning moeten strekken.

Adviezen op kerkelijk terrein

In de meer ambtelijke zin worden ook wel adviezen gevraagd en gegeven. Bijvoorbeeld bij een huwelijkskwestie, of welke benadering bij een bepaalde aangelegenheid het best gevolgd zou kunnen worden.

Meer dan eens wordt zo een vraag aan een lid van het deputaatschap Kerkrecht voorgelegd. Het is op zich genomen goed wanneer overleg gepleegd wordt met iemand die wat meer ervaring en in zekere zin wat meer deskundigheid heeft. Overigens zal een advies van een betrouwbare buitenstaander altijd met enige voorzichtigheid gehanteerd moeten worden. Hij is immers niet op de hoogte van de precieze plaatselijke situatie en verhoudingen. Hij weet ook niet van de kleine of grotere verandering in de feiten die zich voordoen. Evenmin is de adviseur aanwezig bij de beraadslaging in de kerkenraad waar meerdere overwegingen vanuit verschillende invalshoeken naar voren gebracht kunnen worden. Daarom kan het goed zijn een advies in te winnen. Maar het blijft ten allen tijde zo dat de kerkenraad eigen afweging moet maken, zelfstandig tot een besluit komt en daar ook als kerkenraad geheel verantwoordelijk voor is.

Ordering in hoofdzaken

In dit verband is het wellicht dienstig ook aandacht te geven aan een ander facet dat eigen is aan onze gereformeerde kerkelijke ordening. Niet alles wordt in ons kerkrecht geregeld en niet voor alle zaken zijn er voorschriften die overal en altijd door iedereen gevolgd moeten worden. Het gereformeerde kerkrecht is in veel zaken ordenend op hoofdlijn. Bijvoorbeeld inzake de kandidaatstelling, verkiezing en approbatie van ouderlingen

en diakenen. In de artikelen 22 en 24 van de DKO staan de hoofdlijnen. Voor de verdere uitwerking is een en ander te vinden in de uitgave De Dordtse Kerkorde van ons deputaatschap Kerkrecht. Ook kunnen we bijvoorbeeld te rade gaan bij wat wijlen ds. K. de Gier daarover geschreven heeft.

Er is verschil in aard en gewicht van adviezen. Zo is er ook verschil in aard en gewicht van hetgeen in een artikel als dit geschreven wordt.

Dan nog blijven er zaken die niet per detail geregeld zijn en waarin de kerkenraad zelf de orde bepaalt. Zo bijvoorbeeld wat de tijd tussen verkiezing en bevestiging betreft. Of wanneer men precies de termijn van de approbatie laat vallen. Stel bijvoorbeeld dat tussen verkiezing en bevestiging door omstandigheden bijna vijf weken zit. Dan mag de kerkenraad best bepalen en afkondigen dat vanaf de eerste zondag na de verkiezing er de approbatietijd van twee weken is. Een andere kerkenraad zal dat misschien liever de laatste twee weken voorafgaand aan de bevestiging laten zijn.

Een soortgelijk verschil kan en mag er ook zijn inzake de afkondiging van een predikant of kandidaat die een beroep aannam. De ene kerkenraad doet dit meteen na het aannemen van het beroep. In een andere gemeente wordt het juist gedaan voorafgaand aan de bevestiging. Als

het maar wel 'onderscheiden reizen (begin formulier bevestiging van een dienaar des Woords)' gebeurd.

Zo kan er ook wat verschil zijn bij de huwelijksafkondiging. Daarin mag een kerkenraad best enigszins een eigen lijn volgen. Er is immers een zekere autonomie van de plaatselijke gemeente en eigen verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerkenraad. Een plaatselijke gewoonte mag er zijn. Deze hoeft op zich niet veranderd te worden. Deze hoeft zelfs niet verantwoord te worden.

Het kan zijn dat er vanuit de gemeente in liefde een vraag over een bepaald gebruik gesteld wordt. Dat mag, als het maar niet uit betweterigheid gebeurt; dat is nooit goed. Maar in liefde mag gevraagd en eventueel een beetje meegedacht worden. Als maar beseft wordt dat de kerkenraad de leiding heeft en dat hetgeen goed gebruik is, best zo blijven mag ook al is niet alles te beargumenteren. Wel moet uiteraard hetgeen waar het om gaat ook wel daadwerkelijk kerkordelijk plaats hebben. In dit voorbeeld dus de kerkelijke approbatie.

Er is verschil in aard en gewicht van adviezen. Zo is er ook verschil in aard en gewicht van hetgeen in een artikel als dit geschreven wordt. In sommige gedeelten wordt iets weergegeven wat vaststaand is binnen ons kerkelijk leven. Bijvoorbeeld hetgeen boven staat over de adviezen van deputaten naar art. 49. Andere gedeelten dienen meer ter opscherping en bezinning. Om elkaar wat te helpen opdat alle dingen eerlijk en met orde zullen geschieden.

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

OUD GOUD

James Durham

Het kan zo anders gaan in het leven dan wij verwacht of wellicht gehoopt hadden. Gods heilige raad zal bestaan en Hij zal al Zijn welbehagen doen. Dat is weleens tot verwondering als later teruggezien mag worden en er licht over de leiding van God mag vallen, zodat we het na dezen verstaan mogen.

Die bijzondere leiding des Heeren kan ook kennelijk worden gezien in één van de grootste lichten in de kerk van Schotland, James Durham. In het leger had hij een belangrijke functie als kapitein tijdens de burgeroorlog tussen de Schotten en de Engelsen. Maar de Heere had ander werk voor hem. In het leger van Prins

Immanuel, als leraar in Gods Kerk in Schotland. Zoals velen in die tijd heeft hij maar betrekkelijk kort mogen dienen, maar spreekt hij in zijn nagelaten geschriften nog nadat hij gestorven is. Ook in ons land kwam Oud Goud door vertaling beschikbaar en mocht Durham zo de kerken hier tot zegen zijn.

Afkomst

James Durham werd omstreeks 1622 geboren als oudste zoon uit een aanzienlijk en oud geslacht. Deze oudste zoon werd voor God de verloren zoon, de jongste uit de gelijkenis die de Heere Jezus eens sprak. Hij had ook geen lust de Heere te vrezen, het allerhoogste en eeuwige Goed. Hoewel in Adam van hoge afkomst, van Gods geslacht, had hij, net als wij allen, Hem de rug toegekeerd en behoorde hij tot een zondaarsgeslacht dat alle heerlijkheid en rijkdom verloren heeft. Hij mocht studeren aan de universiteit van St. Andrews en deed dat ook enige jaren, maar verliet die zonder afgestudeerd te zijn. Kennelijk wilde hij nog wat genieten van een onbezorgd leven op het platteland en van het gemak en de voorrechten die zijn hoge afkomst hem boden. Godsdienstig was hij niet erg en ernst maken met het welzijn van zijn ziel was er niet bij. Weliswaar trouwde hij met een godvruchtige vrouw, Anna Durham van Duntarvie, maar kerkgang had bij hem geen hoge prioriteit. Eens, toen hij zijn schoonmoeder bezocht in het enige kilometers ten westen van Edinburgh gelegen Abercorn, drong die er erg bij hem op aan, mee naar de kerk te gaan. Het was juist een Avondmaalsweek, en zodoende was er ook een dienst op zaterdag. Avondmaaltijden waren in de Schotse kerken hoogtijdagen, waarin op verscheidene achtereenvolgende dagen kerkdiensten, ter voorbereiding van de Avondmaalsbediening, gehouden werden. Na lang aandringen ging hij dan toch maar mee. Niet met erg veel interesse, maar meer om zijn schoonmoeder een plezier te doen.

Geroepen

Daar preekte Ephraim Melville en het was een ernstig woord waarvan Durham diep onder de indruk was. Zo zelfs dat hij, thuisgekomen, zijn schoonmoeder vertelde dat ze de volgende dag geen moeite behoefde te doen om hem weer mee naar de kerk te krijgen. Die zondagmorgen is onvergetelijk voor Durham gewor-

den. Daar in de kerk van Abercorn, hoorde hij Ephraim Melville spreken over 1 Petrus 2:7: "U dan, die gelooft, is Hij dierbaar."

Onder die preek werd een vijand van God neergeveld, en werd zijn hart ingewonnen voor de liefdedienst van de Heere. Later sprak Durham over Melville altijd als "mijn vader"

Een liefdeband werd gelegd met het middel dat God gebruikte, maar vooral met Hem Wiens heerlijkheid en dierbaarheid zo krachtig verkondigd werden. Niet alleen werd James Durham geroepen uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht, maar ook tot het werk in Zijn wijngaard. Dat gebeurde heel onverwacht en op een bijzondere manier. Zoals gezegd, was Durham kapitein in het Schotse leger. Toen het leger zich voorbereidde op de slag, ging Durham met zijn manschappen in gebed. Tijdens dat gebed kwam David Dickson, die hoogleraar in de godgeleerdheid te Glasgow was, voorbij. Hij hoorde het ernstige, dringende gebed dat de kapitein tot God opzond en was er zo van onder de indruk dat hij zei dat deze naar huis moest gaan, want, zei hij: 'U lijkt tot ander werk dan dit geroepen te zijn.' Toen Durham nog twijfelde of dit werkelijk Gods weg was, gebeurden er twee dingen die hem duidelijkheid hierover gaven: Eerst werd tijdens het gevecht een paard van onder hem weggeschoten, terwijl de berijder wonderlijk gespaard bleef. Daarna, toen in het heetst van de strijd een Engelse soldaat hem zou neerhouden met zijn zwaard, zag deze de zwarte kleding van Durham en menend dat die een predikant was, spaarde hij hem.

Spoedig begon hij zijn studie aan de universiteit van Glasgow, waar Dickson zijn leermeester werd. Buren en vrienden waren verwonderd dat een man van zijn maatschappelijke positie en een leven van luxe en gemak hiervoor opgaf, maar Durham wist zich ertoe van God geroepen.

In 1647, op 25 jarige leeftijd behaalde hij zijn graad en in hetzelfde jaar werd hij bevestigd als leraar van Blackfriars' church in Glasgow.

Ambtelijke loopbaan

Die eerste gemeente heeft hij bijna 3 jaar met grote trouw mogen dienen. Typerend voor de inhoud van zijn preken is de tekstkeuze voor de diensten die hij gedurende enkele zondagen die hij elders was, om enige stofelijke zaken te regelen, waarnam.

De eerste zondag in Dundee sprak hij

over Rom. 1:16: 'Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet.' De volgende zondag was hij in Tealing en sprak hij over 2 Cor. 5:18: 'en ons de bediening der verzoening gegeven heeft.' Daarna sprak Durham in Monifeith over 2 Cor. 5:20: 'Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege.' En dat was hij inderdaad. Na terugkomst in Glasgow stierf zijn vrouw aan wie hij zo nauw verbonden was.

In 1650 werd hij als professor in de plaats van zijn vroegere leermeester Dickson, benoemd. Gods weg was echter anders met hem. In de tijd van de oorlog tussen Schotland en Engeland werd hij benoemd als legerpredikant voor het koninklijke huis van Stuart die met een Schots leger Engeland binnenviel, maar door Cromwell verslagen werd. Na deze episode werd hem geen toestemming gegeven zijn werk aan de universiteit voort te zetten. Zo werd Durham in 1651 weer gemeentepredikant, nu in de High Kirk, ook in Glasgow. Daar heeft hij nog zeven jaar mogen werken.

Bestrijding

Op zijn ziekbed is Durham nog erg aangevochten en is de strijd zwaar geweest. Er bleef geen pilaar in Gods kerk, maar slechts een arme bedelaar over. Hij werd geplaagd door twijfel en zei tegen zijn ambtsbroeder John Carstairs: 'Broeder, van alles wat ik gepredikt en geschreven heb, kan ik me maar één Schriftplaats te binnen brengen waar ik enig houvast aan mag hebben: 'Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen'. Zeg mij, of ik het gewicht van mijn zaligheid daarop mag leggen.' Carstairs antwoordde: "Daar kunt u het mee doen, al stonden er duizend zaligheden op het spel." Zijn banden werden verbroken en kort voor het einde riep hij uit: 'Is de Heere niet goed? Is Hij niet onuitsprekelijk goed? Zie hoe Hij glimlacht, dat zeg ik, dat verkondig ik'. En zo mocht Gods knecht op 25 juni 1658 worden afgelost, zijn vrouw Margaret Mure, met wie hij 5 jaar ervoor getrouwd was, achterlatend in grote droefheid. Zijn ambtsbroeder Carstairs leidde de begrafenis en kon een goed getuigenis van hem geven. Hij noemde Durham 'een getrouwe en wijze hofmeester, een tedere en vriendelijke voedster, een getrouwe vermaner en bestraffer, een bekwame raadman in moeilijkheden en bezwaren. Hij was als een oog voor de blinden, als een voet voor de lammes, als een brandend licht in deze donkere

wereld, en een uitlegger van het Woord onder duizend. Wanneer hij sprak, luisterde ieder, en na hem sprak niemand meer.' Dergelijke lofprijzingen waren nogal gebruikelijk in die tijd, maar het was enkel genade geweest wat Durham had mogen doen en wie hij had mogen zijn.

Geschriften

Bekend zijn de preken over Jesaja 53: Christus gekruisigd, of het merg des Evangeliums. Ze bevatten een schat van onderwijs n.a.v dit bekende hoofdstuk over het lijdensevangelie. Hij schreef verder een Commentaar over het boek Openbaring, een Uitleg van de Tien Geboden, een Verklaring van het Hooglied, preken over de dood en onnaspeurlijke Rijkdom van Christus. Verder avondmaalspreken en preken over Godzaligheid en Zelfverloochening. Een indrukwekkend geschrift is ook De Hemel op Aarde in de Rust en kalmte van een goede Consciëntie, en vele andere preken. Tenslotte ook dicteerde hij van zijn ziekbed dat zijn sterfbed zou worden: *'Des stervende mans Testament aan de kerk van Schotland, of: een Verhandeling aangaande Ergernis. In dit boek, dat in het Nederlands uitkwam onder de titel 'Opdat de bediening niet gelasterd worde.' doet hij een hartstochtelijke oproep tot eenheid. Het is geschreven naar aanleiding van twisten tussen leraars, die in de Schotse Kerk in wezen hetzelfde beginsel waren toegegaan. Aan het slot ervan, schrijft hij:*

'Vraag u ernstig af wat de volgende generatie zou kunnen denken. Zal de verdeeldheid aan hen worden overgedragen, en zullen zij daar erfgenamen van worden? In zo'n toestand zullen ze ellendig zijn, en dat voor altijd, met de

Ook in ons land kwam Oud Goud door vertaling beschikbaar en mocht Durham zo de kerken hier tot zegen zijn.

verergerende omstandigheden die wel moeten volgen.' Hij wijst op 'het gevaar dat deze generatie haar voorvaders zal vloeken. Zij brachten hen voort om altijd te blijven onder de zonde, in de strik en onder de kwelling van de verdeeldheid.' Dit betekende niet dat Durham niet pal stond voor de waarheid en dwalingen niet wilde bestrijden. Maar de verdeeldheid sneed door zijn ziel en hij vertoonde liefde voor Gods huis. Wat heeft zo'n werk ons ook in een tijd van zoveel verdeeldheid, veel te zeggen. Mochten we dit testament van een stervende ter hart nemen. Opdat zelfs vijanden van Gods Woord zouden zeggen: *'Ziet, hoe lief dat ze elkander hebben.'* God zou erin worden verheerlijkt en we zouden er allen goed mee zijn.

Staphorst,

ds. C. Vogelaar

Gemeente van Sluys" opnam. Hierin komen deze vragen voor, die daarna herhaalde malen zijn herdrukt en nu herschreven.

In zijn Voorwoord schrijft Koelman: 'Het is zeker een zaak van het grootste gewicht, te weten of u genadeloos of begenadigd bent; omdat hiervan uw ziel, uw alles, uw eeuwige toekomst afhangt. Want hierover verkeerde gedachten te koesteren en u in te beelden dat het goed staat met uw ziel, terwijl het niet goed is, dat is de gebaande weg naar de verdoemenis. Want zolang u hierover verkeerd denkt, zult u Christus niet op de juiste wijze zoeken.'

Welnu, in het onderzoek naar deze uitermate belangrijke zaak staan deze dertig zeer behartigenswaardige vragen. Ze beginnen met de vraag of er een geestelijk en hartroerend gezicht is van de verdorvenheid van uw natuur, maar ook van de wortel en oorsprong van al uw dadelijke zonden, van dat boze en onreine hart en of u meer hatelijkheid in uw hart ziet dan in uw leven. Ook wordt gevraagd of uw oog reeds op Christus gevestigd is, en of u op Hem ziet als algenoegzaam, machtig en gewillig om in alle noden te helpen. Vraag zeven gaat over vijftien boezemzonden. Vraag elf over werkzaamheden omtrent de zonden. Vraag dertien over hoe u werkzaam bent aangaande de beloften over de vergeving. Ook wordt gevraagd hoe uw houding is in dit leven aangaande Gods kinderen en goddelozen, hoe u zich opstelt onder de verkondiging van Gods Woord en waaraan u een oprechte schuldbelijdenis kunt herkennen.

We doen slechts een greep. Het zal duidelijk zijn dat we dit eenvoudige, maar zeer lezenswaardige boekje van harte aanbevelen. De prijs is gering. Bij elke vraag wordt ook een aantal Bijbelteksten genoemd, die u zelf kunt onderzoeken en waarop de gestelde vraag betrekking heeft. Moge de HEERE over deze kleine, maar heldere uitgave, Zijn zegen willen gebieden.

Hardinxveld-Giessendam, ds. W.J. Karels

BOEKENNIEUWS

"Vragen voor zelfonderzoek"
door ds. C.J. Meeuse;
uitg. Gebr. Koster, Barneveld;
ISBN 978-90-551-504-2;
48 blz.; € 4,95.

Van de hand van ds. C.J. Meeuse verscheen het boekje "Vragen voor zelfonderzoek". Broeder Meeuse heeft dertig vragen voor zelfonderzoek, opgesteld door Jacobus Koelman (1622-1695), herschreven. Op duidelijke wijze geeft hij aan welke richtlijnen hij heeft gehanteerd voor het herschrijven van deze vragen, met als enige doel deze uiterst

belangrijke vragen meer toegankelijk te maken voor het hedendaags lezerspubliek. Immers, wie onderschrijft niet het grote belang van zelfonderzoek. En is het geen uitspraak van Theodorus van der Groe dat, hoe donkerder de tijden zijn, hoe minder er gesepareerd wordt? In het "Woord vooraf" wordt iets uit het leven van Koelman verteld. Ook wordt aangegeven waar deze dertig vragen voor het eerst werden uitgegeven: namelijk in een voorrede die ds. Koelman schreef in door hem vertaalde brieven van mr. Samuel Rutherford, waarin hij ook zijn "Brief van Toe-eygening aan de

„Wanneer mensen onder sterke aanvallen van hartstocht verkeren, zijn ze noch voor rede noch voor de godsdienst vatbaar“.

Thomas Brooks

**“Ware wijsheid, Inleiding in de wereld van geloof en wijsbegeerte”
door dr. P.C. Oele; uitg. De Banier,
Apeldoorn, 2009,
ISBN 978 90 336 2992 1,
311 pag.; € 18,90.**

Onder de titel “Ware wijsheid” publiceert de dr. P. C. Oele, ouderling in de gereformeerde gemeente van Leiderdorp, een boek over de geschiedenis van de wijsbegeerte. “Inleiding in de wereld van geloof en wijsbegeerte”, zo luidt de ondertitel.

Het is een omvangrijk geheel geworden, dat loopt van de oude Grieken tot het postmodernisme. Tal van denkers komen aan de orde. Van Aristoteles tot Augustinus, van Hegel tot Marx en van Pascal tot Dooyeweerd. Terecht beperkt de auteur zich niet tot een feitelijke uiteenzetting van hun uitgangspunten en gedachtegangen, maar voorziet hij die ook van een bijbels gefundeerd commentaar.

Moet helaas van de meeste filosofen van de laatste 400 jaar gezegd worden dat zij zich los gemaakt hebben van de Bijbel en het christelijk geloof, voordien werden filosofie en theologie veelal in elkaars verlengde gezien. Zo gold in de Middeleeuwen de filosofie als dienstmaagd van de theologie.

De apologeten in de vroegchristelijke kerk maakten gretig gebruik van argumenten ontleend aan heidense filosofen. Die stonden bij hen hoog genoteerd. Je moet zelfs zeggen dat ze zich daardoor veel te veel lieten imponeren. Dat gold zeker voor een man als Origenes, die ook in andere opzichten het rechte spoor bijster was. Eusebius en Gregorius van Nyssa, die door Origenes beïnvloed waren, stelden eveneens een groot vertrouwen in de menselijke rede. Plato zou veel van Mozes hebben overgenomen.

De Dordtse vaders hebben er meer zicht op als ze stellen (hoofdstuk 1 par. 4) dat na de val in de mens nog enig licht der natuur is overgebleven, waardoor hij enige kennis van God en van de natuurlijke dingen heeft behouden. Ze hebben daar geen hoge verwachting van. De nadruk ligt op het woordje enig. En vervolgens constateren ze dat de gevallen mens het licht der natuur dat hem nog gelaten is, niet recht gebruikt.

Om heden en verleden te kunnen doorgronden en ook principieel te kunnen duiden, is kennis van de grote denkers zeker van belang. Daarom is dit een waardevol boek. Maar hetgeen Oele ons biedt, is geen lichte kost. De geschiedenis van de filosofie is een ingewikkeld geheel dat de lezer soms doet duizelen. Tal van filosofen trekken elk hun eigen spoor. Een spoor dat vaak een dwaalweg

blijkt te zijn. Denkers kunnen een gemeenschappelijk uitgangspunt hebben en toch heel verschillend uitkomen. Dat zien we bijvoorbeeld bij de 19^e eeuwse filosofen Kierkegaard en Nietzsche. Beiden verwerpen de alleenheerschappij van de rede. Beiden gelden als voorlopers van de existentiële filosofie. Maar terwijl Kierkegaard zocht naar de juiste verhouding tussen mens en God, was Nietzsche een uitgesproken vijand van het christelijk geloof.

Deze domineeszoon, die aan het eind van zijn leven krankzinnig werd, verklaarde de God dood. De christelijke moraal noemde hij een slavenmoraal. Medelijden is de grootste ondeugd van het christendom. Alleen de door hem aangeprezen wil tot macht van de Uebermensch kan die decadentie overwinnen. Het menselijk bestaan is zinloos en absurd, maar de mens is vrij om te leven. In de brief aan de Kolossensen (2:4 en 8) waarschuwt Paulus de gemeente om zich niet te laten meeslepen door de filosofie, naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld en niet naar Christus. Men moet zich niet laten misleiden door beweegredenen die slechts een schijn van waarheid hebben. Dat was niet alleen toen aan de orde, maar is zeker ook in later tijden van toepassing. Niet het minst in onze tijd. Maar de kanttekenaren spreken in dit verband ook over de rechte filosofie ‘die een gave Gods is en zelfs een instrument of middel is, dienstig om Gods Woord beter te verstaan en te verklaren’.

Het boek van dr. Oele maakt wel duidelijk dat die rechte filosofie een schaars goed is.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

**“Verborgene schatten”
door mevr. M. Quist;
uitg. Den Hertog, Houten;
ISBN 978 90 331 2180 7;
124 blz.; € 12,50.**

Het boekje “Verborgene schatten” is geschreven voor kinderen vanaf ongeveer 10 jaar en ouder. Dat blijkt ook uit de schrijffrants: eenvoudig, prettig lezend en kinderlijk aanspreekbaar. Gezien de doelgroep hadden enkele plaatjes en/of illustraties het geheel zeker nog wat kindvriendelijker gemaakt. Overigens kunnen ook ouders met het lezen van dit boekje hun

voordeel doen.

In het “Woord vooraf” legt de schrijfster het doel van de door de Heere Jezus uitgesproken gelijkenissen uit. Vervolgens worden er vijftien gelijkenissen behandeld. Elk hoofdstukje bestaat uit een weergave van de gelijkenis, waarna de uitleg volgt. Aan het eind van deze uitleg volgt dan weer een raad, een aanwijzing, soms een eenvoudig gebed of een aansporing. Alles heel herkenbaar, helder en op het kind gericht. Bij mevr. Quist is eenvoudig niet hetzelfde als oppervlakkig. Zeker niet! De schrijfster vertelt ernstig, eenvoudig en integer, gunnend maar ook eerlijk. Het verschil tussen Gods werk en mensenwerk komt steeds aan de orde. Dat tekent natuurlijk de gelijkenissen, maar dit komt ook naar voren in deze uitleg. En ook hoe de HEERE werkt. We citeren: ‘Om een nieuw leven te ontvangen, heb je een werk van God nodig in je hart. Daar is zaligmakend geloof voor nodig. Daar is het werk van de Heilige Geest voor nodig, Die leert dat we van onszelf zondig en ellendig zijn’. En: ‘De Heilige Geest leert ook dat we door onze zonden schuld bij God hebben en een Middelaar moeten zoeken’.

Men leze zelf. Het is een waardevol geschenk voor kinderen. In dit boekje wordt de dienst des HEEREN aangeprezen. Moge de Allerhoogste over dit werk Zijn onmisbare zegen willen schenken, opdat Zijn Naam verheerlijkt worde en er vrucht voor de eeuwigheid uit geboren worde. Ongetwijfeld is dit ook de begeerte van de schrijfster die voor velen onzer ook niet onbekend is vanwege haar mooie gedichten.

Hardinxveld-Giessendam, ds. W.J. Karels

**“De onbekende ziener”
door ds. A. Moerkerken;
uitg. Den Hertog, Houten,
ISBN 978 90 331 2256 9,
160 blz., €13,90.**

De ondertitel van dit nieuwe boek van ds. A. Moerkerken is: *Negen overdenkingen over Daniël*. Over de persoon van deze profeet is al veel geschreven. Het eerste gedeelte van dit Bijbelboek is dan ook erg bekend. Het tweede gedeelte echter niet. Dit nieuwe boek voorziet in deze leemte. De laatste hoofdstukken van het boek Daniël zijn niet eenvoudig. Het vereist studie om deze gedeelten van de Schrift

te verstaan. Maar het blijkt uit de overdenkingen dat er een schat van onderwijs te vinden is in deze onbekende gedeelten van het Woord. De ontwikkelingen in het wereldgebeuren worden aan Daniël geopenbaard. Deze zijn aangrijpend. Wereldrijken komen op, blinken én verzinken. Gods Kerk wordt tijdens de bange wereldweeën wonderlijk bewaard. Die vertroosting mocht de profeet ontvangen. Gods Kerk zou worden verlost, maar ook de profeet zelf. In deze onbekende Schriftgedeelten vinden we ook de profetie van de lijdende Borg. Hij zal Zijn benauwde volk verlos-

sen. Er zullen bange tijden zijn voordat Christus terugkomt op de wolken des hemels. We lezen in de zevende en achtste overdenking over het voorspel en de openbaring van de antichrist. De laatste overdenking behandelt de verlossing van Gods volk.

Onze docent aan de Theologische School ontvouwt deze moeilijke Schriftgedeelten op een zeer duidelijke manier. Hij schrijft in het *Woord vooraf*: 'Men kan dit boekje gebruiken voor persoonlijke Bijbelstudie of voor meditatie. Wat een eventueel gebruik in de leesdiensten betreft, moet men bedenken dat deze

overdenkingen nogal uitleggend van aard zijn. Men moet ze zien als Bijbellezingen, die altijd een enigszins ander karakter dragen dan de zondagse preek'. Van harte bevelen we deze nieuwe uitgave aan.

Lisse,

ds. C. Neele

**"Hulp in benauwdheden";
door Hubrecht Nieuwenhuize;
uitg. De Ramshoorn, Goes;
ISBN 97890 76466 705,
320 blz.; € 24,95.**

Als de oorlog uitbreekt, heeft de op dat moment 19-jarige schrijver van dit boek, nog geen enkel idee van alles wat hem te wachten staat. Hij wordt gedwongen om in Duitsland te gaan werken. Veel ontberingen zijn z'n deel geweest. Hij noemt ze "Mara's". Uitvoering wordt de zwerftocht beschreven. Zijn hart was vol heimwee naar het Zeeuwse Yerseke. Maar nooit mocht hij in die periode met verlof. Wel wist hij dat er in Yerseke meege dragen en meegezucht werd. De auteur noemt de namen van de bekende ouderling Meyaard, zijn predikant, ds. A. van Stuijvenberg, en anderen. Naast de "Mara's" waren er ook "Elims": Gods bewarende hand was echter over hem uitgestrekt. Het was een diepe teleurstelling, toen hij behouden thuis mocht komen, dat zijn moeder, die wel geloof had dat haar jongen behouden terug zou keren, overleden was. Ik sluit me aan bij het voorwoord, geschreven door de plaatselijke predikant: 'Van harte willen wij dit boek aanbevelen'.

Nieuwerkerk,

ds. A. J. Gunst

"Het bloed van Abel en de weg van Kain"; door J. van 't Hul; uitg. Deputaatschap voor Evangelisatie in Nederland en België; besteladres: A. E. Schouten, tel 010-4505995, e-mail: aeschouten@klikSAFE.nl; 72 pag.; € 7,50.

Onder de titel "Het bloed van Abel en de weg van Kain" heeft J. van 't Hul een Bijbelstudie geschreven over Genesis 4. Hij beschrijft de ervaringen van de twee broers, Kain en Abel, op treffende wijze.

Een stem uit het verleden

*Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn,
Die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard
worden in heerlijkheid.*

Kolossenzen 3:4

Het is Gods eigen werk om ons met Christus te verenigen. Het is ook Gods eigen werk om ons van onszelf af te snijden en van alles dat buiten Christus is. O, wat vinden wij in de aanvang van ons leven ons leven in onze bekering, in onze gestalten, in onze bevindingen en in al hetgeen, dat doorleefd is.

Het is niet in woorden uit te drukken waarin wij al niet ons leven zoeken. Wat we gekregen hebben kan wel ván Jezus zijn, terwijl het toch Jezus Zelf niet is. Rebekka kreeg wat giften en weldaden van Izaäk, maar het was Izaäk zelf niet. Het waren slechts middelen om haar des te meer naar Izaäk te doen uitgaan. Toen ze van hem gehoord had en de weldaden ontvangen, was er niemand meer die haar thuis kon houden. Zij wilde dadelijk alles achterlaten, om met Izaäk verenigd te worden door het huwelijk.

Wat is het een weldaad als Gods Geest ons met al de weldaden maar in het gemis brengt. Dat wij uit alles de grond verliezen, om als een naakte en ontblote, uitgeschudde zondaar in Christus alleen het leven te mogen vinden. Op grond van Zijn volmaakte gerechtigheid en heiligheid door de Vader te worden vrijgesproken van schuld en straf en een recht te mogen ontvangen op het eeuwige leven, dat is de grootste genade.

Hoe groot is het Hem te mogen bezitten als onze Profeet, Priester en Koning. In onszelf zijn we leeg en arm, dwaas, onrein, blind en schuldig, gebonden en gevangen, maar in Christus zijn wij door genade rijk, vrij en zalig. Dan leven we niet meer onszelf, maar Hem, Die voor ons gestorven en opgewekt is.

Dan wordt de oude mens met zijn onreine werken en lusten gekruisigd en gedood. Dan is ons leven een leven door het geloof, Gode tot heerlijkheid. Dan is Christus' dood ons leven, en Zijn leven onze dood. Hoe zou het toch anders kunnen of er is een verblijden in Christus, een liefhebben en hoogachten van Hem. Dat wij door genade toch meer en meer gelijkvormig mochten worden aan Hem.

ds. W.C. Lamain

Beide jongens worden geboren, nog maar kort nadat de paradijsdeur achter het eerste mensenpaar was gesloten. Reeds in de naamgeving van Kaïn en Abel blijkt dat er meer verwachting was voor Kaïn dan voor Abel. Heel praktisch worden uit deze ingrijpende geschiedenis de lijnen naar het dagelijkse leven getrokken en worden er verschillende praktische lessen getrokken.

Maar er is meer. Helder wordt gewezen op de gevolgen van de zondeval. Die komen duidelijk uit nadat de twee broers dankdag gehouden hebben. Beiden brachten een offer, de een een dierenoffer, en de ander een landbouwoffer. Het verschil lag niet in het offer, maar in de wijze van het offeren. Schriftuurlijk, evenwichtig en duidelijk wordt beschreven waarin het onderscheid lag. Abel offerde met de liefde van zijn hart, en dat was juist wat Kaïn miste. Kaïns hart ontbrandt in vijandschap en dat eindigt in het doodslaan van zijn broer.

Mooi is dat de schrijver veel anderen aan het woord laat. Dat geeft iets extra's aan deze Bijbelstudie. Wat legt de HEERE een arbeid aan Kaïn ten koste. Kaïn verhardt zich echter onder de roepstemmen van de HEERE. Zo blijkt dat de mens zijn eigen ondergang uitwerkt. Wat mij bijzonder in deze geschiedenis opvalt, is dat er door Abel niet één woord gezegd wordt.

Dit boekje bevat mooie aandachtspunten, die het waard zijn om overdacht te worden. Ik wil dit leerzame boekje van harte aanbevelen, zeker ook voor onze jongeren. De opbrengst is bestemd voor het Deputaatschap voor Evangelisatie. Nog eens een extra reden om dit boekje aan te schaffen.

Kootwijkerbroek,

ds. G. Beens

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Apeldoorn: ds. G. Clements te Gouda;
Te Hilversum en Middelharnis:
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Te Houten (als zendingspredikant voor Papua, Indonesië):
kand. J. IJsselstein te Houten;
Te Krabbendijke:
ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Meeuwen i.c.m. Sprang-Capelle:
ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;
Te Zoetermeer:
ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid.

BEDANKT

Voor Brakel:
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Voor Doetinchem:
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Voor Hoogeveen:
ds. W.J. Karel te Hardinxveld-Giessendam;
Voor Kampen:
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Voor Westzaan:
ds. D. de Wit te Rijssen-West.

■ DOVENDIENST TE DORDRECHT

Op **zaterdag 24 april** hoopt ds. W.J. Karel voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. Deze dienst, die om 15.00 uur begint, wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Dordrecht, Mauritsweg 286. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2010

Pag. 356, **gemeente WIERDEN**.
M.i.v. 1 mei 2010 is koster: J. Slots, Zicht 21, 7671 ND Vriezenveen., tel. 0546-78 54 32.

■ VAN HET CURATORIUM

Het curatorium van onze Theologische School, dat vergaderde op maandag 12 april 2010, kan u het volgende meedelen. Na het gehouden examen is kandidaat J. IJsselstein beroepbaar gesteld. Hij heeft de wens te kennen gegeven om na bevestiging als Dienaar des Woords voor de ZGG uit te gaan naar Papua.

De Koning van de Kerk mocht hiertoe verder de weg banen en hem met zijn vrouw en gezin leiden onder Zijn beschermende handen. De Heere stelde de toekomstige arbeid op het zendingsveld tot rijke zegen.

Het examen van de studenten S. Maljaars en G.W.S. Mulder zal zijn op 1 en 2 juni 2010. Zij zullen bij een goed resultaat dan vanaf maandag 7 juni 2010 beroepbaar worden gesteld.

De HEERE mocht Zijn goedkeuring schenken aan de arbeid op onze school en mocht deze doen dienen tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk en tot verheerlijking van Zijn grote Naam.

Namens het curatorium,

Ds. J.J. v. Ekeveld, voorzitter

Ds. M. Karens, secretaris.

■ VERGADERING PARTICULIERE SYNODE NOORD-WEST

Op **donderdag 29 april** zal de Particuliere Synode Noord-West vergaderen in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2-b. Aanvang: 10.00 uur.

Op **woensdag 28 april** hoopt ds. J.J. van Ekeveld in hetzelfde kerkgebouw in een bidstond voor te gaan. Aanvang: 19.30 uur.

BERICHTEN

*"Toen mijn kinderen jong waren,
sprak ik veel met hen over de
Heere. Nu ze groot geworden zijn,
spreek ik veel met de Heere over
mijn kinderen."*

Wulfert Floor

■ GEMEENTEDAG Geref. GEMEENTE NUNSPEET

Op **vrijdag 30 april** organiseert de Geref. Gemeente te Nunspeet weer een

gemeentedag voor jong en oud op een gezellig bosperceel (hoek Van Petersom Ramringweg - Vennenpad) te Nunspeet. Op deze middag, die duurt van 12.00 -

16.00 uur, zijn er volop leuke spelletjes te doen voor elke leeftijdscategorie. Ook is er rekening gehouden met de inwendige mens. De netto baten zijn bestemd voor het zendings- en evangelisatiewerk.

■ ZANGAVONDEN

Groningen

Oranjezangavond rondom het thema koninginndag en bevrijdingsdag op **zaterdag 1 mei**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Groningen, Landsteinerlaan 2. Opening door een ouderling van die gemeente.

Leeuwarden

Zangavond evangelisatiepost op **zaterdag 24 april**, aanvang 19.30 uur, in de Grote of Jacobijnerkerk te Leeuwarden, Bredeplaats 4. M.m.v. mannenkoor Salvatori uit Nunspeet en Rob Biersteker, orgel. Meditatie door evangelist S. de Visser.

Tiel

Oranjezangavond met samenzang op **zaterdag 1 mei**, aanvang 19.30 uur, in de Grote Kerk te Tiel. M.m.v. mannenkoor D.E.V. uit Werkendam, gemengd koor Comt nu met Sangh uit Veen, organisten Jaap Boer en Arjan Gorseman, en enkele instrumentalisten. Leiding: evangelist H.J. van den Boogaart. Collecte t.b.v. evangelisatiepost Tilburg.

Zaltbommel

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 1 mei**, aanvang 19.30 uur, in de Grote of St. Maartenskerk te Zaltbommel, Kerkplein 1. Met medewerking van o.a. Dirkslands mannenkoor, organist Pieter Heykoop (samenzang en orgel improvisaties) en enkele instrumentalisten. Opening, meditatie en sluiting door student J. van Laar. Toegangspreis: € 5,- p.p. Collecte t.b.v. jeugdbond Geref. Gemeenten.

Zwijndrecht

Zangavond t.g.v. 65 jaar bevrijding op **woensdag 5 mei**, aanvang 19.30 uur in de Oude Kerk, Kerkstraat 49 te Zwijndrecht. M.m.v. mannenkoor Tehillim uit Dordrecht, organist Tinus Korevaar en gemengd koor Deo Juvante uit Capelle a/d IJssel/Rotterdam-C, organist Janco Belder. Appelwoord door dhr. J. van 't Hof, voorzitter van de commissie vakantieweken gehandicapten van de Geref. Gemeenten. Collecte t.b.v. deze commissie.

■ DISTRICTSAVOND JBGG TE AMSTERDAM

De in De Saambinder van 15 april aangekondigde door district Noord-West - 16/+16 te organiseren avond op **vrijdag**

23 april, aanvang 19.45, met als spreker ds. M.J. van Gelder over "Hugo Binning", wordt gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te **Amsterdam-Noord**, Melkweg 16 (en dus **niet** in Den Helder).

■ ZENDINGSAVOND TE BARENDRECHT

Op **dinsdag 27 april**, aanvang 19.30 uur, organiseert de zendingscommissie te Barendrecht een zendingsavond in de Zuiderhavenkerk van de Geref. Gemeente aldaar, Ploegwei 1. Dhr. M. Kramer hoopt deze avond een presentatie te geven over zijn werk dat hij mocht verrichten in Bolivia. Collecte t.b.v. Zending Geref. Gemeenten.

■ MARKT IN BARENDRECHT

De PZC Barendrecht hoopt op **zaterdag 24 april** een bloemen- en -plantenmarkt te houden in en om de Zuiderhavenkerk, Ploegwei 1. Ook de vrouwenvereniging Fébe organiseert verschillende activiteiten. De markt duurt van 10.00-14.00 uur. De opbrengst is t.b.v. Zending Geref. Gemeenten.

■ BIJENKOMST "IN DE KNOP GEBROKEN" TE DORDRECHT

Op **vrijdag 7 mei** wordt er door de reformatorische vereniging "In de knop gebroken" een bijeenkomst gehouden, voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden. Het thema: "Verdriet rondom overlijden in de moederschoot" zal centraal staan. Locatie: kerk Geref. Gemeente te Dordrecht, Mauritsweg 286. Aanvang: 19.30 uur. Ook zij die geen lid zijn, maar wel tot de doelgroep behoren, zijn van harte welkom. Opgave via: secretaris@indeknopgebroken.nl of 06-49 49 94 99. Info: www.indeknopgebroken.nl of 06- 49 49 94 99

■ WORKSHOP VOGG, AFD. OOST

Op **zaterdag 24 april**, van 14.00-17.00 uur, organiseert de afd. Oost van de VOGG een workshop registreren. Dit vindt plaats op het Reil-orgel te Wapenveld, Kerkstraat 2. Dan kunt u dit orgel bespelen waarbij Maarten Vos (werkzaam bij orgelmaker Reil) diverse registratievoorstellen doet. Zie voor meer informatie: www.kerkenmuziek.nl.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 25 APRIL 2010

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 18.00 uur ds. Karens; Aalst 14.30 uur stud. Visser; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 19.00 uur ds. De Waard; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Andijk 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Dieren; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Van Boven; Barendrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Mouw; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Van Manen; Benthuizen 9.30 uur leesdienst en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. P. Mulder; Boskoop 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. De Waard; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 16.00 uur stud. IJsselstein; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Deventer 16.30 uur ds. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 15.00 uur ds. De

Wit; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. C. Harinck; Drachten 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. Van Belzen; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.30 en 19.00 uur ds. Schreuder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Enkhuizen 10.00 uur ds. Heijkamp en 15.30 uur ds. Van Dieren; Enschede 16.00 uur ds. J. Karels; Enter 18.30 uur ds. Kattenberg; Ermelo 18.30 uur ds. Kleppe; Goes 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravensande 9.30 uur leesdienst en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Haamstede 10.00 uur ds. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. Moens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. Hogchem en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 10.00 uur stud. IJsselstein en 19.00 uur ds. Schot; Hoofddorp 9.30 uur ds. Paul; Hoogvliet 19.00 uur ds. Joosse; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00

uur stud. Maljaars; Kamperland 14.00 uur ds. Hakvoort; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. Baan; Krabbendijke 18.00 uur ds. Van Krimpen (H.D.); Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 en 18.00 uur stud. Visser; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 18.00 uur stud. Maljaars; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Labe; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. Mondria; Moerkapelle 19.00 uur ds. Van Rijswijk (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 14.00 uur ds. Van Krimpen en 18.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Nieuwe Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. Mondria; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 14.30 uur ds. Tuinier; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 10.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. Gunst; Oostkapelle 15.00 uur ds. De Heer; Opheusden 15.30 uur ds. F. Mulder; Opperdoes 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Boeder; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Ouddorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Verweij; Poederoyen 9.30 en 18.30 uur ds. Melis; Poortugaal 18.30 uur stud. IJsselstein; Puttershoek 10.00 uur ds. Van Gelder; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Ridderkerk 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. Driessen en 14.30 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur ds. Clements; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Sint Annaland 14.30 uur ds. Bakker; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 en 19.00 uur ds. Hogchem; Soest 19.15 uur ds. Van der Net; Spijkenisse 14.30 uur ds. Pater; Sprang-Capelle 9.30 en 15.30 uur ds. Karens; Stad aan 't Haringvliet 16.00 uur ds. Labe; Stolwijk 10.00 uur ds. Van Rijswijk; Terneuzen 10.00 uur ds. Tanis en 15.00 uur ds. Golverdingen; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tho-

len 10.00 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Tanis; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Visscher; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 uur ds. Schreuder en 15.30 uur ds. Schipper; Vlaardingen 16.30 uur ds. Driessen; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 14.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Westzaan 15.30 uur stud. Baaijens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Meeuse; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zaandam 9.30 en 18.00 uur stud. Baaijens; Zeist 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 16.00 uur ds. Van Gelder; Zwolle 9.30 uur ds. J. Karels en 15.00 uur ds. Van Manen.

■ DINSdag 27 APRIL 2010

Andijk 19.30 uur ds. Baan; Brakel 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Drachten 19.30 uur ds. Schot; Hoogvliet 19.45 uur ds. Verschuure; Nisse 19.30 uur ds. Karens; Oosterend-Texel 19.00 uur ds. Van Dieren; Opheusden 19.30 uur ds. Van Ekeveld (zendingsdienst); Poortvliet 19.30 uur ds. Pater; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Hakvoort; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Melis; Soest 19.30 uur ds. Van Krimpen; Urk 19.30 uur ds. Van Belzen; Zeist 14.45 uur ds. Van Ekeveld (huw.bev.).

■ WOENSDAG 28 APRIL 2010

Aalburg 19.30 uur ds. Bakker; Genemuiden 14.30 uur (bevestiging ds. C. Hogchem) ds. Schot en 19.00 uur (intrededienst) ds. Hogchem; Goudswaard 19.30 uur ds. Silfhout; Hardinxveld-Giessendam 14.00 uur ds. W.J. Karels (huw.bev.); Helle-

voetsluis 19.30 uur ds. Verweij; Hilversum 19.45 uur ds. Karens; Hoofddorp 19.45 uur ds. Baan; Meeuwen 19.30 uur ds. Schreuder; Meliskerke 19.30 uur ds. Moens; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. Verweij; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Van Rijswijk; Puttershoek 19.30 uur ds. Meeuse; Ridderkerk 14.00 uur ds. De Leeuw (huw.bev.); Rijssen-West 19.30 uur ds. De Wit; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Schipper; Utrecht 20.00 uur ds. P. Mulder; Zoetermeer 19.30 uur ds. Van der Net.

■ DONDERDAG 29 APRIL 2010

Barneveld-Zuid 14.15 uur ds. Bredeweg (huw.bev.); Dinteloord 19.30 uur ds. Hakvoort; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 13.15 uur ds. Beens (huw.bev.); Ermelo 19.30 uur ds. Beens; Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Belzen; Kampen 19.30 uur ds. Van der Net; Krabbendijke 14.45 uur ds. Hoogerland (huw.bev.); Melissant 19.30 uur ds. Joosse; Ouddorp 19.30 uur ds. De Heer; Scherpenzeel 13.45 uur ds. Verschuure (huw.bev.); Soest 14.00 uur ds. Schot (huw.bev.); Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Hoogerland; Stolwijk 19.30 uur ds. Mondria.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareillei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. G. van de Breevaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Te huur in Elspeet, 2 pers. vak. huisje. Nog vrij van 23-4 t/m 21-5, 28-5 t/m 4-6, 2-7 t/m 23-7 en na 20 aug. Tel. 0577-491348.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR
Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Orgelcentrum Andante is dealer van
JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

In onze beide winkels is een ruim assortiment aan bladmuziek in zowel notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL   Oranjestraat 6, RIJSSEN
Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851   Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Voor een paar dagen of langer bent u altijd welkom in **Pensioen de Peel**. Voor meer informatie bel 0488-482025
Of kijk op www.knuivers.nl

**DUITSLAND...
IS EEN RIJK,
WESTERS LAND.**

Maar geestelijk zeer arm. Gods Woord wordt eenzijdig verkondigd. De waarheid wordt geweld aangedaan. Met uw bijdrage kunnen wij Hollandse en puriteinse oudvaders weer onder de aandacht brengen. Voor info: www.svvhed.org of bel. Help ons helpen met een gift op onderstaand rekeningnummer.

NVA BEGRAFENISVERZORGING

HEIDELBERG & DORDRECHT

T 0416 - 691788
svvhed@klicksafe.nl
Gift: 548.98.79.20

**TE HUUR: VRIJSTAAND HUIS
HARDINXVELD**

Vijf slaapkamers, Inhoud 550m³, Perceel 550 m². Beschikbaar vanaf 1 mei 2010. Voor zowel korte als langere periodes. Nieuweweg, Hardinxveld-Giessendam. Voor meer informatie belt u: 06 - 55 37 6021

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar   Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Mooie kamer te huur in Zeist,
dicht bij de Uithof.
Tel. 06-128 31 971

Huisgemeenten vragen uitleg

Voorgangers vragen om reformatorische lectuur en toerusting. Uw gift helpt hierbij.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

3473- 76. 029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen
Voor info: 06-200 13 173 of www.hudsonstaylor.nl

圣经文字

Voordelige gezinsvakanties in eigen sfeer!

Op het mooie vakantiepark Waldbrunn in het Odenwald hebben wij van 31 juli t/m 14 augustus een groot aantal bungalows gereserveerd om u op deze fantastische plek een gezinsvakantie te bieden.

In deze periode is er een eigen recreatieteam aanwezig. Ook worden er op zondag twee kerkdiensten gehouden in een kerkgebouw nabij het park.

Kreijkes Vakantie Idee

Dé Reformatorische reisorganisatie!

Tel. 0548 - 514 188 www.kreijkes.nl

Exclusieve stacaravan **Vierhouten**
v.a. €175,- per wk. Tel. 06-16405265.

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

SAALBACH-HINTERGLEMM

Vrijstaande woningen geschikt voor 4-6 en tot 22 personen op een schitterende locatie in een prachtig wandelgebied. Dichtbij het dorp met vrij uitzicht. Nog vrij vóór 2/7 en vanaf 13/8. Inl. 0118-584512 of www.hausamwald.nl

Tevens **VOORGANGERS** gevraagd voor Nederlandse Kerkdiensten in St. Johann im Pongau en in Saalbach. U kunt zich hiervoor opgeven bij 06-53130984.

Vakantie in Canada

Te huur vakantiewoning in Alberta, mooi gelegen, bij boerderij.
Voor inlichtingen bel fam. Van Huigenbos
001 403 553 4023

Te koop: Galjoenstraat 14a, **Yerseke:** ruime 2/1-kapwoning (400 m²) op 249 m² achterzijde grenst aan natuurgebied, L-vormige woonkamer, uitgebouwde keuken, bijkeuken (wasbak en gas-aansl.), betegelde garage, 5 slaapkamers met rolluiken, badkamer (douche, 2 wastafels), nieuwe HR-combiketel, rondom dubbel glas. Dichtbij kerk en school. Aanvaarding i.o. Tel. 0113-572562.

Van Manen timmerbedrijf

kerkbanken
bankstoffering
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

T.h. op **De Hofstee** in **Nunspeet:**
Stacaravan 6 pers. Alles aanw!
o.a. wasmachine en droger.
Mooie omgeving, rust en privacy!
Tel. 06-11255881.

Th. **Zuna** bij Rijssen **vak. woningen**
in eigen sfeer met veel rust en
prachtige omgeving voor fiets-
en wandelroutes 55+ buiten
schoolvak. 20% korting.
Bel voor info 0548-512790 of
www.vakantieoordholsappel.nl

BIJBELSTUDIEBOEKJE

Naar Ninevé

J. van 't Hul

Leeswijzer bij het Bijbelboek Jona.

Door de opgenomen gespreksvragen is het ook zeer geschikt als Bijbelstudieboekje voor verenigingen.

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21
Goes tel. 221909
www.ramshoorn.nl

Ik bestel hierbij: ..... ex. **NAAR NINEVÉ** à 13,95

Naam .....
Adres .....
Postcode .....
Woonplaats .....
Telefoonnr. ....

Bon. in envelop. zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4480 WB Goes

Verloskundige Praktijk Voorthuizen e.o.

Kleinschalige verloskundige zorg voor

Voorthuizen, Barneveld, Kootwijkerbroek, Kootwijk, Ganderen, Stroe

"Het wonder van elke geboorte.

Een gebeurtenis welke met zorgvuldigheid
benadend, en met rust en tijd omgeven wordt.

Met als persoonlijke achtergrond een
Christelijke levensovertuiging, uitgaande van respect
en belangstelling voor iedereen persoonlijk."

www.verloskundigepraktijkvoorthuizen.nl
info@verloskundigepraktijkvoorthuizen.nl

Tel. 06 - 38 92 19 76

hgg: 06 - 10 23 58 57

hgg: 0342 - 40 4006

Aanspreekpunt bij de Kerkelijke Nieuwoude
Organisatie van Verloskundigen
Opgeschreven in het handboek van de KNOP

Prachtige chalets en bungalows
in Voorthuizen en Rijssen/Holtten

Vraag onze vernieuwde brochure aan.

... heel eigen

(0548) 36 52 24, www.casafamilia.net

Te huur Nunspeet. Van 17 t/m 31
juli woonhuis te huur. V.a.g.v.
Informatie via 06-51459213.

Te huur in **Rijssen**,
Vakantiehuisje voor 4-5 pers.
vanaf juli z.i.e.h.
Tel: 0548-516528/06-14170788.

Tom van Hell Fotografie
Bruidsreportage's vanaf € 750 inc album
Familiefotografie 033 2774445
Bedrijfsfotografie. 06 27122967
www.tomvanhell.nl
Reportage inc. professioneel digitaal album
40 x 30 cm 50 blz voor € 950

Te huur: **vrijstaande woning** aan
de rand van **AAGTEKERKE**. Vrij na
week 32, ook voor- en naseizoen
mogelijk. Info 06-51485518.

Te huur, in het centrum van
Leerdam, hoekwoning met ruime
parkeergelegenheid. 06-53591052.

Oosterland (Zld): vak.huis te huur,
2/4 pers, mooi/gezellig, op
boeren erf, vrij uitzicht, CV,
Tel. 0111-644950.

Familie/ vakantiehuis
"Haus Irmgard" op de Hunsrück
(Duitsland) ± 25 km vanaf de
moezel en ± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaappleatsen, onderverdeeld
in div. appartementen.
Ook per appartement te huur.
[www.hetankermaritiem.nl/
hausirmgard.html](http://www.hetankermaritiem.nl/hausirmgard.html)
info@hetankermaritiem.nl
Tel. 06 20735340 / 0620735341.

Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen begrafenis
(geen crematies) op de gehele Veluwe,
in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzorger
G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o.	T (0341) 253 813
Kampen e.o.	T (038) 3332 383
Rijssen e.o.	T (0548) 540 053
overige plaats en b.g.g.	T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

Te huur stacar. en chalet in week
27, 33 en 34. Ook vrij in de
meivakantie en hemelvaart.
Andere weken in mei en juni nog
vrij. **In week 27, 31, 32 zoeken we
nog meisjes voor het recreatie-
team. Wie wil ons helpen?**
Camping de beukenhof
Tiendeveen
www.campingdebeukenhof.com
Tel. 0528-331246.

**KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED**

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

**Stolk
orgels**
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Kraibendijk, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nld., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Begrafenisonderneming Treur

E. Treur
Kroosweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

STROE, Vakantiewoning 2-4 pers.
Landelijk gelegen in bosrijke omge-
ving. Vrij wk 26 tot 29 en na wk 31.
E-mail: molshoop@solcon.nl
Tel. 06-21420647

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: prachtige luxe chalet
of app., 2-9 pers., in mooie
omgeving v. Saalbach-
Hinterglemm, in elk seizoen.
Info: 06-51166845/0180-322181.

www.kerkenbouw.nl

Lochinver, NW **Schotland**,
prachtige **cottage (8 pers.)** te huur
in mooie omgeving, dichtbij strand.
Hele jaar beschikbaar, kerk dichtbij.
Info: ansealladh@btinternet.com of
0044-1525-405686.

Kraamzorg & Thuiszorg

900 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor meer informatie over
kraamzorg, wijkzorg, verpleging of
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.

Of wordt zèlf RST Zorgverlener!
Reageer via 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
& Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

KAMPERLAND t.h.: zeer rustig gel.
vak won. 2-10 pers dicht bij Veerse
Meer. Vrij wk 16,17,19,20,24,25 en
na wk 34 Tel: 0113-351899
of 06-20417592

B.J. *Begrafenisverzorging*
I. Janssen
Sinds 1959

Wij verzorgen geen crematies
Dag en nacht bereikbaar op: 0113-34 03 07
Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle
Mobiel 06 - 53 23 73 20
www.begrafenisverzorging-janssen.nl
E-mail: info@begrafenisverzorging-janssen.nl

Voor een goedkope en gezellige
vakantie, t.h. mooie stacaravan op
minicamping in SPIJK.
www.lingehoevespijk.nl
tel. 0183-628864.